

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Kuipers, Rutger

Kenmerk

Z.23.420470 / D.23.1724317

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Regioplan Beschermd Wonen

Onderwerp

Regioplan Beschermd Wonen

Voorgesteld besluit

1. Het regioplan 'Fryske oanpak Beschermd Wonen' vast te stellen.

Inleiding

In 2015 is Beschermd Wonen (BW) als product binnen de Wmo 2015 een taak geworden van de centrumgemeente Leeuwarden met uitvoering via Sociaal Domein Fryslân (SDF). De Friese gemeenten hebben afspraken gemaakt over het inrichten van BW in Fryslân. Vanuit de Rijksoverheid wordt aangenomen dat regiogemeenten beter in staat zijn om aan te sluiten bij de situatie van de inwoner en beter de overgang kunnen maken van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis in de eigen omgeving. Om dit te ondersteunen is er landelijk gewerkt aan een woonplaatsbeginsel voor Beschermd Wonen cliënten en aan een financieel verdeelmodel met als doel om Beschermd Wonen door te decentraliseren naar alle individuele gemeenten.

Beoogd effect

Met het vaststellen van het plan wordt een soepele overgang bewerkstelligd van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis in de eigen omgeving. Hiermee kunnen mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving blijven wonen en de kans krijgen om goed mee te doen in de samenleving. Dit is het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Argumenten

1.1 Hierdoor ligt er een goed plan voor de huidige samenwerking met alle gemeenten in Fryslân. Het regioplan omschrijft hoe we in Fryslân uitvoering willen gaan geven om de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Wonen Thuis in eigen omgeving te bewerkstelligen. Door het vaststellen van het

regioplan ligt er een plan om de huidige samenwerking met alle gemeenten in Fryslân te versterken en regionale afspraken te borgen.

1.2 Hierdoor ligt er een goed plan voor de toekomstige samenwerking i.v.m. de doordecentralisatie van Beschermd Wonen met alle gemeenten in Fryslân.

Het Rijk heeft aangegeven dat de inhoudelijke doorcentralisatie van Beschermd Wonen moet plaatsvinden. Het landelijke expertise team heeft daarvoor 10 bouwstenen benoemd. In het regioplan is een vertaling gemaakt hoe we in Friesland met deze bouwstenen omgaan.

1.3 Hierdoor wordt voldaan aan de verplichting van het Ministerie van VWS om een regionaal plan op te stellen.

Het Rijk en de VNG hebben in 2015 afgesproken dat de taak van beschermd wonen en maatschappelijke opvang uiteindelijk een taak van *alle* gemeenten moet worden. Wel moet daarbij sprake zijn van een goede regionale samenwerking. Daarvoor dient het Friese regioplan.

1.4 Hiermee kunnen mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving blijven wonen en de kans krijgen om goed mee te doen in de samenleving.

In Friesland vinden we dat er meer vormen van beschermd wonen zijn die aansluiten bij de behoefte van de cliënt. Er wordt ingezet op dat mensen met een psychische kwetsbaarheid of een verslaving zo veel mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Dat kan ook als zij zorg en begeleiding thuis krijgen, bijv. om de dag zorg thuis of therapie thuis. Zij hoeven dan niet te verhuizen naar een instelling en kunnen in hun eigen wijk blijven wonen. Waar zij gemakkelijker meedoen aan de samenleving en zelfstandigheid kan dan worden behouden.

1.5 Omdat alle raden het regioplan moeten vaststellen om te voldoen aan de verplichting van het Ministerie van VWS om een regionaal plan op te stellen.

Het regionaal plan moet vastgesteld worden door de gemeenteraad.

Risico's of kanttekeningen

De doordecentralisatie was oorspronkelijk voorzien per 1 januari 2021. In juli 2019 heeft het Rijk besloten de doordecentralisatie van taken naar de individuele gemeenten door te schuiven van 2021 naar 2022. Sindsdien is deze doordecentralisatie nog een paar keer uitgesteld (zie ook tijdlijn bijlage II). In de verwachting dat de decentralisatie per 1 januari 2024 zou gaan plaatsvinden heeft SDF in maart 2023 Webinars georganiseerd om de Friese wethouders, gemeenteraden en adviesraden te informeren over de laatste stap: het vaststellen van het Regioplan. Kort na deze Webinars werd echter duidelijk dat het woonplaatbeginsel en het daarmee samenhangende verdeelmodel voor de vierde keer uitgesteld zijn en nu een beoogde ingangsdatum hebben van 1 januari 2025.

Ondanks landelijke onduidelijkheid rondom de doordecentralisatie is afgesproken om het regioplan 'Fryske oanpak Beschermd wonen' nu definitief te laten vaststellen door alle Friese gemeenten. Reden hiervoor is dat het Rijk heeft aangegeven dat de inhoudelijke doordecentralisatie Beschermd wonen wel moet doorgaan.

Het plan dat wordt vastgesteld is de geactualiseerde versie dat de basis is geweest voor de Webinars in maart 2023.

Communicatie en participatie

Afgestemd met: A. Wassenaar – Smit (Communicatie)

In 2020 hebben de 18 Friese gemeenten een concept Regioplan Beschermd wonen geschreven. In deze 'Fryske oanpak Beschermd wonen' is beschreven hoe het werkveld Beschermd wonen vanaf 1 april 2022 is vormgegeven. In de huidige inkoop en aanbesteding van de nieuwe producten BW is de ambulantisering en 'ondersteuning dicht bij huis' zoals omschreven in het concept regioplan al meegenomen.

De Friese gemeenten hebben via het PO SDF besloten om geen definitief regioplan in te dienen bij het

ministerie zolang er nog geen inhoudelijke en financiële duidelijkheid was over de doordecentralisatie. Het regioplan is destijds wel door alle colleges in concept vastgesteld, is een informerende raadsbrief gestuurd en een brief naar het Ministerie van VWS gestuurd waarin dit besluit is toegelicht.

In maart 2023 zijn webinars georganiseerd voor bestuursleden, raadsleden en adviesraden waarin het regioplan in zijn definitieve vorm is besproken.

Financiën

Afgestemd met: M. Grobbe-Wielens (Financiën)

Het vaststellen van het plan heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente. Het uitstellen van de doordecentralisaties heeft daarnaast geen directe gevolgen voor de uitvoering van Beschermd Wonen in Fryslân.

Op basis van de regiovisie en het concept regioplan Beschermd Wonen ('Fryske oanpak Beschermd wonen' is voor de periode 2022-2026 Beschermd Wonen gezamenlijk ingekocht door de Friese gemeenten. Daarnaast zijn in Fryslân in het Portefeuillehoudersoverleg SDF van 2 december 2022 (financiële) solidariteitsafspraken gemaakt voor de jaren 2024 en 2025, waarbij de middelen centraal bij de centrumgemeente belegd blijven/worden. Dat betekent dat we in de komende twee jaar monitoren wat de doordecentralisatie voor gemeenten betekent op inhoudelijk en financieel gebied.

Bijlagen

1. Regioplan Beschermd Wonen 'Fryske oanpak Beschermd wonen'
2. Tijdlijn doordecentralisatie Beschermd Wonen in de regio Fryslân